

WASTEBAR LAAT GASTEN ZWERFAFVAL INLEVEREN IN RUIL VOOR HAPJES EN DRANKJES

SOCIALE IMPACT MAKEN MET ZWERFAFVAL

Twintig sigarettenpeuken in ruil voor een hapje of een drankje: dat is het principe achter de WasteBar van ondernemers Noreen van Holstein en Lalita van Lamsweerde. "We willen mensen het besef meegeven dat ze onderdeel zijn van het probleem én de oplossing omtrent zwerfafval."

Het idee voor de WasteBar ontstond in India, waar initiatiefnemers Noreen van Holstein en Lalita van Lamsweerde jarenlang woonden en werkten. "Ik heb er zeventien jaar gewoond en me al die jaren bezig gehouden met maatschappelijk verantwoord ondernemen", vertelt Noreen. "We werkten veel op de stranden waar veel toeristen kwamen, maar

helaas ook veel zwerfafval lag. We wilden de bezoekers van de stranden op een leuke manier bewustmaken van de gevolgen van het op straat gooien van afval. De opzet was heel simpel. We openden een barretje op het strand waar mensen hun zwerfafval konden ruilen tegen een drankje. De drankjes lieten we sponsoren. Dankzij de simpele opzet was deze

WasteBar een enorm succes. Mensen kwamen met doppen, rietjes en sigarettenpeuken aanzetten. Het bereikte zelfs de landelijke- en Russische media. Toen besepte ik dat mensen dit leuk vonden."

Eenmaal terug in Nederland zag Noreen veel zwerfafval op straat liggen. Ze besloot samen met Lalita de LaLa Founda-

tion op te zetten en een nieuwe WasteBar te beginnen. Met dit concept willen de dames ook in Nederland het besef meegeven dat mensen onderdeel zijn van het probleem én de oplossing omtrent zwerfafval. Mensen moeten eerst in beweging komen en het afval inzamelen, voordat ze er iets voor terug krijgen. Noreen: "We maken met de WasteBar gebruik van het principe 'Once seen cannot be unseen'. En als je eenmaal rondkijkt en sigarettenpeuken oprapt, blijf je ze zien." "Met de WasteBar benaderen we mensen op een positieve manier met dit probleem", voegt Lalita toe.

WISSELKOERS

Om hun concept uit te kunnen rollen, bouwden Noreen en Lalita een caravan om tot foodtruck van waaruit zij alcoholische en non-alcoholische drankjes serveren, waaronder veganistische chocolademelk, biologische wijn en lokaal

gebrouwen biertjes. De catering is vegetarisch - waar mogelijk veganistisch - en wordt afgestemd op het event, het seizoen en de wensen van de eventorganisatoren en opdrachtgevers. Ook wordt per event gekeken wat de 'wisselkoers' van het zwerfafval is. "Staan we op een plek waar veel sigarettenpeuken liggen, dan gaat de prijs omhoog en moeten mensen in plaats van tien juist twintig sigarettenpeuken inleveren voor een drankje. Zien we in de loop van de dag dat het terrein schoner wordt, dan kunnen bezoekers bij wijze van aanbieding een drankje ruilen tegen vijf peuken."

TESTJAAR

Vorig jaar deden Noreen en Lalita met de WasteBar mee aan vijftien events. "2022 was voor ons een mooi testjaar", blikt Noreen terug. "We hebben op diverse events gestaan, waaronder kinderfestival Rondje Singel Utrecht en Catching Cultu-

res Festival. We merkten dat ons concept zowel bij kinderen als volwassenen goed aansloeg." Ook bedrijfsevents stonden op de agenda. "Tijdens een event van de Green Business Club Utrecht gingen de leden eerst samen ploggen (een combinatie van joggen en zwerfvuil opruimen, red) waarna zij het afval bij de WasteBar inleverden." "Bijten in de omzet van andere horeca op een evenement doen we niet", zegt Lalita. "Het gaat ons niet om geld verdienen, maar om kennis delen en bewustwording creëren. Bij een publieksevenement hebben we echter een klein aandeel in het totale aanbod van food and beverage en dan kun je dat prima op elkaar afstemmen. De andere foodtrucks tijdens de events die we gedraaid hebben, waren juist heel enthousiast over de WasteBar."

Bij bedrijfsevents met een open bar kan de WasteBar mensen in ruil voor het ingezamelde zwerfafval iets speciaals bie-

Foto: VanSelfie

Mycelium groeit op sigarettenpeuken
Foto: Vivian Erdsieck

Noreen van Flotstein en Lalita van Lamsweerde
Foto LaLa Foundation

den. Lalita: “Denk aan een prijs voor het team of de persoon die het meeste zwerfafval inzamelt, informatie over de impact van zwerfafval of een workshop waarbij deelnemers van hun afval iets gaan maken. Ook kunnen we mensen een aantal vragen laten invullen in ruil voor een drankje.”

50.000 SIGARETTENPEUKEN

Bij elk event wordt er bij de WasteBar een flinke hoeveelheid zwerfafval ingezameld. “Blik en kleine plastic flesjes scheiden we van het restafval”, vertelt Noreen. “Voor de verdere verwerking brengen we het afval gescheiden naar de reguliere afvalverwerkingsbedrijven.” Voor de ingezamelde sigarettenpeuken is echter een speciale rol weggelegd. Lalita: “Afgelopen jaar zagen we dat dit afval

verhoudingsgewijs het grootste aandeel had binnen de hoeveelheid zwerfafval die wij hebben ingezameld. Het is ook iets dat mensen makkelijk op straat gooien, terwijl juist die peuken ontzettend vervuילend zijn vanwege de giftige stoffen.” Noreen: “Samen met diverse partijen waaronder het lab van de HKU (Hogeschool voor de Kunsten Utrecht) zijn we twee onderzoeken gestart. Bij het eerste onderzoek hebben we gekeken hoe we mycelium kunnen laten groeien op sigarettenpeuken. Een mycelium is een netwerk van schimmeldraden, zoals bij paddenstoelen. Dit mycelium wordt steeds vaker toegepast als bouwstof in de design- en bouwsector. Zo worden er onder andere op kleine schaal doodskisten van dit materiaal gemaakt. Wanneer je in een incubator een kickstarter aan

het mycelium toevoegt, gaat dit levende organisme groeien en zich voeden met het cellulose-acetaat uit de peuken. De vorm van het mycelium kun je sturen door het in-, om- of door een mal te laten groeien. Van dit papier-maché-achtige materiaal gaan we asbakken maken. Bij het tweede onderzoek hebben we gekeken hoe we van mycelium textiel kunnen maken, maar dat staat nog in de kinderschoenen.” Lalita: “Daarnaast willen we van mycelium een hard materiaal maken voor een kunstwerk. Dat doen we in samenwerking met de Indiase kunstenaar Angelina Kumar. Uiteindelijk willen we het ‘peukenbos’ - een kunstinstallatie van twintig levensgrote sigaretten van verschillende hoogtes - op publieke plaatsen tentoonstellen om zo het verhaal

over zwerfafval te vertellen. De 50.000 sigarettenpeuken die we in 2022 hebben verzameld vormen een mooie start, maar we hebben minimaal een half miljoen peuken nodig om een kunstwerk van een beetje formaat te kunnen maken.”

BELANGSTELLING

In 2022 kreeg de WasteBar een subsidie van de gemeente Utrecht. “Als de WasteBar dit jaar voor veertig tot vijftig events wordt ingehuurd, dan zijn we financieel zelfstandig”, zegt Noreen. Lalita: “Diverse partijen zoals gemeenten, bedrijven, business clubs, scholen en organisatoren van events en symposia hebben al belangstelling getoond. We zijn ontzettend blij dat mensen de WasteBar als mooie toevoeging aan hun bijeenkomst zien. Wij maken echt een sociale impact op de deelnemers en het is bovendien een mooie stap om je event te verduurzamen.”

Foto LaLa Foundation

De WasteBar is onderdeel van de LaLa Foundation die Noreen en Lalita samen hebben opgezet. Naast de WasteBar organiseert de stichting ook LaLaLand - The Magic of India op 8 en 9 juli op Ruigoord. Tijdens dit festival staat het hedendaagse India centraal. Noreen en Lalita willen dit evenement zo duurzaam mogelijk organiseren. Lalita: “We willen kijken hoe we bij elke stap in het organisatieproces de CO₂-impact zo laag mogelijk kunnen houden. Uiteraard kijken we daarbij naar aspecten zoals waterverbruik en de herkomst van het eten en drinken én zetten we onze eigen WasteBar in.” Noreen: “Artiesten die uit India komen overgevlogen, willen we graag meerdere workshops en optredens laten verzorgen en indien mogelijk ook op andere events laten optreden. De CO₂-uitstoot compenseren we door een deel van de ticketverkoop te doneren aan projecten die bomen planten.”

Foto LaLa Foundation